

Eksamen

Forberedelsestid: 24 timer

- Se video: Intro
- Forbered opgaven
- Se video: Eksamen
- Diskuter elevens præstation og giv en karakter
- Se video: Votering
- Konkluder hvad der lægges vægt på

Redaktionen citerer diverse bilag i henhold til god skik og brug. Hvor det er skønnet nødvendigt har redaktionen indhentet tilladelse til at citere eksamensopgaverne. I enkelte tilfælde er det ikke lykkedes at finde ophavsrethaveren. Skulle nogens ophavsret være krænket bedes de kontakte PTV f

Uddrag af læreplanen 2017

Skolens leder vælger for det enkelte hold én af følgende to prøveformer: Prøveform a) Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave med et ukendt bilagsmateriale. Opgaven har tilknytning til et af de studerede temaer. Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal i al væsentlighed dække de faglige mål og kernestoffet. Opgaverne skal bestå af et tema og et ukendt bilagsmateriale på seks til otte normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum). Hver opgave skal indeholde forskelligartede materialetyper, herunder både tekster og statistisk materiale. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til én normalside. Hvis skolens leder har bestemt, at forberedelsen kan foregå i grupper, vælger eksaminanderne, om de vil forberede sig i gruppe på maksimalt tre eksaminander eller individuelt. En eksamensenhed er en sådan gruppe eller en eksaminand, der forbereder sig individuelt. Der trækkes en opgave pr. eksamensenhed. En opgave må højst anvendes ved tre eksamensenheder. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 24 timers forberedelsestid, dog ikke mindre end 24 timer. På baggrund af det udleverede bilagsmateriale, relevant kernestof og materiale fundet i forberedelsestiden skal eksaminanden udarbejde en synopsis med en problemformulering som et overordnet spørgsmål og i forlængelse heraf opstilling, undersøgelse og diskussion af samfundsfaglige problemstillinger. Eksaminander, der forbereder sig i en gruppe, vælger selv, om de vil udarbejde forskellige eller enslydende synopser. Eksaminationen, som er individuel, indledes med eksaminandens præsentation af synopsis (ca. 10 minutter) og efterfølges af uddybende spørgsmål af eksaminator og en faglig samtale mellem eksaminand og eksaminator.

Samfundsfag b-niveau

Tema: Demokrati, magt, indflydelse og politik i DK og EU

Bilagsoversigt:

Bilag 1: Michael Böss; Den politiske mistillid skyldes ikke kun politikerne (debatindlæg), Jyllands-Posten d. 23. maj 2019. (i uddrag)

Bilag 2: Diverse figurer fra Gallup-undersøgelse gennemført d. 23-29. januar 2019 for Magisterbladet. (Her hentet fra artiklen ” 3 ud af 4: Politikerne er mere optaget af magt end reel politik”, Magisterbladet d. 15. marts 2019.)

Bilag 3: Thue Ahrenkilde Holm: Lolland vender ryggen til stemmeboksene, Berlingske d. 17. juli 2019. (I uddrag)

Bilag 4: Henrik Hoffmann-Hansen: Det blev troløshedens valg - igen, Kristeligt Dagblad d. 12. juni 2019

Bilag 1: Michael Böss; Den politiske mistillid skyldes ikke kun politikerne (debatindlæg),
Jyllands-Posten d. 23. maj 2019. (i uddrag)

(...) Forskning fra Det Danske Valgprojekt viser, at i 2007 gav 70 pct. af vælgerne udtryk for, at de havde tillid til politikerne. Den 1. maj kunne Jyllands-Posten fortælle, at det nu kun er 29 pct. af vælgerne, der svarer, at de har enten meget stor eller ret stor tillid til politikerne.

Ifølge Jyllands-Postens lederskribent er krisen politikerskabt: Den skyldtes en politisk debat, der havde »fået en ubehagelig undertone af indbyrdes mistillid mellem politikerne, og det smitter selvfølgelig af på vælgerne«. Ja, der er nok mange grunde. Professor Eva Sørensen fra Roskilde Universitet forklarede i en kronik i Jyllands-Posten det med de politiske partiers ændrede rolle i demokratiet.

Derfor foreslår hun en "modernisering" af folkestyret gennem større borgerinddragelse.

Jeg er selv stor tilhænger af borgerinddragelse, men er til gengæld overbevist om, at den egner sig bedre til "det lille demokrati", altså på det kommunale plan, end til det store på Christiansborg. Dog bør man kaste et nysgerrigt blik på eksperimenter med såkaldte borgerforsamlinger i Canada, i Island og sidste år i Irland, hvor en forsamling blev brugt til at forberede en reform af abortlovgivningen.

Borgerinddragelse kan dog ikke erstatte det repræsentative demokrati.

Og det ønsker borgerne heller ikke. Der er solid forskning, der viser, at de gerne ser sig inddraget i de demokratiske beslutningsprocesser, men kun i tidsbegrænsede perioder og til klart definerede formål. De ønsker ikke at være aktive hele tiden og erstatte de folkevalgte.

I stedet for at lægge al skylden på tillidskrisen over på politikerne, burde man lade borgerne dele noget af den. Der er nemlig en tendens til, at vi som vælgere er blevet mere krævende og har større forventninger til vores politikere end tidligere. Hvis man betragter politikere som leverandører af ydelser snarere end personer, der er valgt til at styre samfundet til fælles bedste, kan skuffelsen over manglende leverancer let slå over i mistillid.

Når det er kommet dertil i "markedsdemokratiet", skyldes det delvist, at partierne for et par årtier siden begyndte at behandle vælgerne som kunder, de kunne indgå kontrakter med. Og det skete, samtidig med at der i politiske og forvaltningsmæssige lag bredte sig den opfattelse, at borgernes demokratiske deltagelse uden for valgene forsinkede en "effektiv" regeringsførelse.

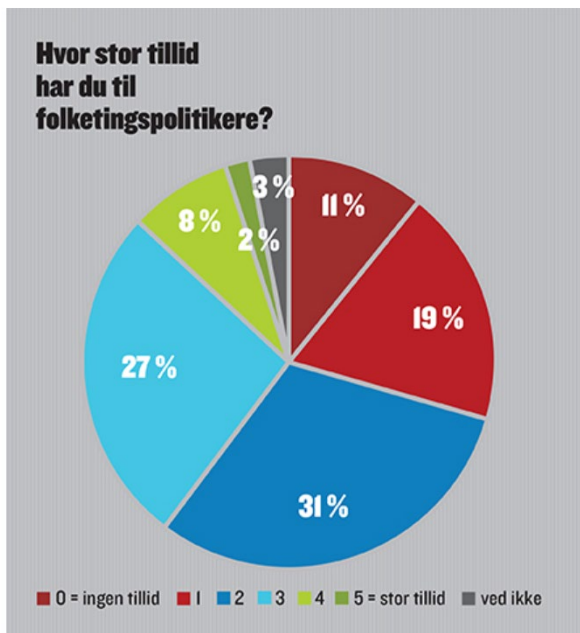
Men en yderlig grund kan også være, at vælgerne i dag kræver mere, end de bør forvente.

(...) Manglende tillid til politikere er heldigvis ikke det samme som manglende tillid til folkestyret.

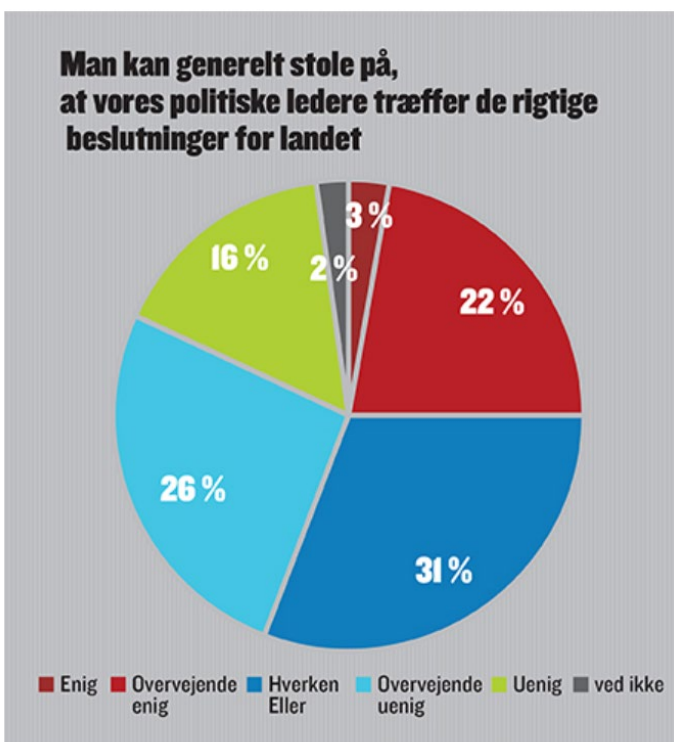
Men i længden kan det selvfølgelig føre i den retning. Både blandt ikkevestlige unge og unge af dansk oprindelse er støtten til demokratiet faldet siden 2015. Det er bekymrende. (...)

Bilag 2: Diverse figurer fra Gallup-undersøgelse gennemført d. 23-29. januar 2019 for Magisterbladet. (Her hentet fra artiklen " 3 ud af 4: Politikerne er mere optaget af magt end reel politik", Magisterbladet d. 15. marts 2019.

Figur 1: Hvor stor tillid har du til folketingspolitikere?

Figur 2: Man kan generelt stole på, at vores politiske ledere træffer de rigtige beslutninger for landet

Bilag 3: Thue Ahrenkilde Holm: Lolland vender ryggen til stemmeboksene, Berlingske d. 17. juli 2019. (I uddrag)

Selv om Danmark bryster sig af sin høje valgdeltagelse, er der stor forskel på stemmeprocenten landet over. Til forårets valg til Folketinget og Europa-Parlamentet havde Lolland Danmarks klart laveste vælgerdeltagelse, mens rekordmange i Rudersdal valgte at stemme.

(...)

Og i hele Lolland-kredsen var stemmeprocenten til folketingsvalget med sine 77,4 procent ikke bare den laveste blandt alle landets opstillingskredse. Ingen anden kreds i Danmark endte med en valgdeltagelse på under 80 procent til folketingsvalget, og spændet mellem valgdeltagelsen i Lolland-kredsen og kredsen med landets næstlaveste valgdeltagelse, Bispebjerg, svarer tilmed til spændet mellem valgdeltagelsen i Bispebjerg og de næste 21 kredse med de laveste stemmeprocenter.

Lolland, der bakser med faldende befolkningstal og en omvendt nettotilflytning af borgere på offentlig forsørgelse, blev altså stemmemæssigt hægtet af resten af landet til valget i juni. Den lave stemmeprocent dækker dog over en større historie, for det er næppe noget i luften på denne side af Smålandsfarvandet, der giver folk på Lolland mindre lyst til at stemme. Snarere viser forskningen, at der - til trods for Danmarks højt besungne høje valgdeltagelse - hersker en betydelig ulighed i den demokratiske deltagelse.

Det er således i højere grad folk med lange uddannelser, pæne lønninger og fast arbejde, der sammensætter folkets ting, end folk, der har få skoleår på bagen eller intet job på hånden.

Det forklarer adjunkt Jens Olav Dahlgaard, der forsker i valgdeltagelse ved Copenhagen Business School og har undersøgt vælgersammensætningen ved tidligere valg.

»Hvis du sammenligner folk med en lang videregående uddannelse med folk med en grundskoleuddannelse, var deres valgdeltagelse til folketingsvalget i 2015 16 procentpoint højere. Og ved europaparlamentsvalget i 2014 var valgdeltagelsen 32-33 procent højere.

Så det er virkelig noget, der har betydet meget,« siger han.

Vidt forskellige stemmeprocenter

Derfor er stemmeprocenten også vidt forskellig mellem valgkredsene.

Til folketingsvalget havde den nordsjællandske Rudersdal-kreds således landets højeste stemmeprocent på over 90 foran Falkoner-og Egedal-kredsen, mens valgdeltagelsen i Bispebjerg-og Brøndby-kredsen var næsten ti procentpoint lavere.

Til folketingsvalget steg valgdeltagelsen dog rigtig meget i en række af de udsatte boligområder i de større byer med en stor andel af indvandrere og efterkommere.

»Det er nærliggende at tro, at det skyldes, at indvandrere og efterkommere er begyndt at stemme mere end tidligere«, vurderer Jens Olav Dahlgaard.

Til gengæld tyder udviklingen på Lolland ifølge ham på, at man ikke har oplevet den samme demokratiske mobilisering i nogle af de andre, demokratiske udsatte kategorier.

»Alle sociale indikatorer slår ud på Lolland, så du har rigtig mange med en dårlig tilknytning til arbejdsmarkedet, relativt lave indkomster, ikke så mange højtuddannede og så videre,« siger han.

Billedet fra folketingsvalget gjorde sig således også gældende ved europaparlamentsvalget 26. maj, hvor Lolland ligeledes havde landets laveste valgdeltagelse. Dengang voksede stemmeprocenten ganske vist

sammenlignet med europaparlamentsvalget fem år tidligere, men kun halvt så meget som den gennemsnitlige fremgang på landsplan.

Med 54,9 procent endte valgdeltagelsen på Lolland 11 procentpoint under landsgennemsnittet.

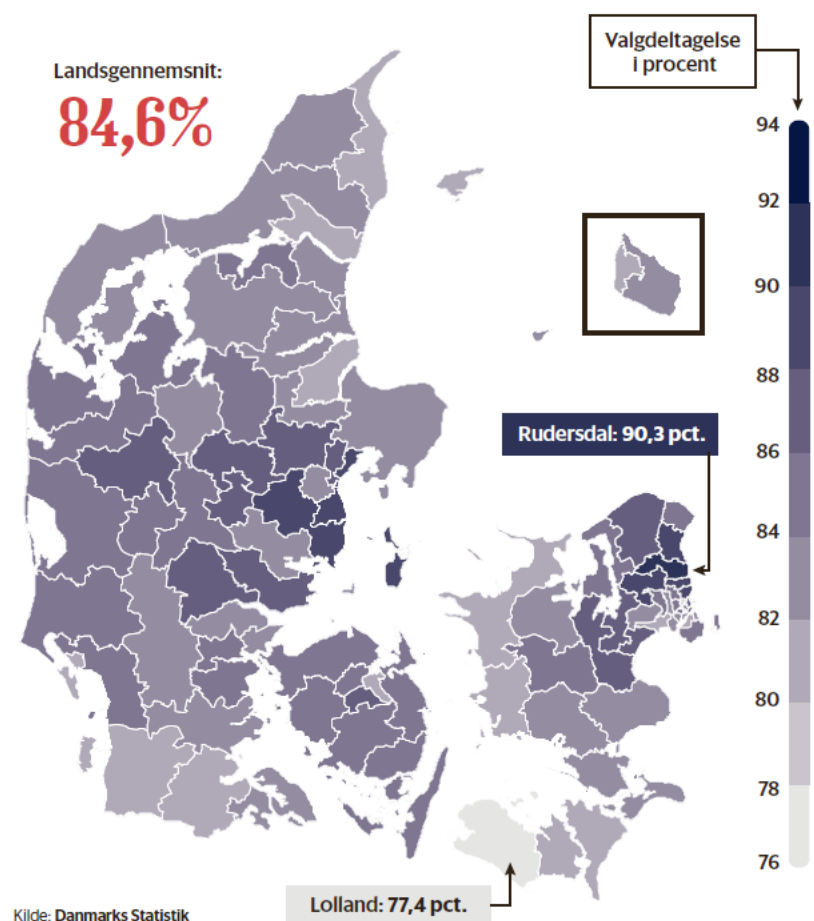
I Rødbyhavn stemte færre end halvdelen af de stemmeberettigede.

»Vi gik frem, men det er jo næsten nede på USA-tilstande,« siger valgstyrelser og byrådsmedlem Gert Mortensen, der påpeger, at borgerne i en grænseby som Rødbyhavn ellers om nogen påvirkes af EU-spørgsmål.

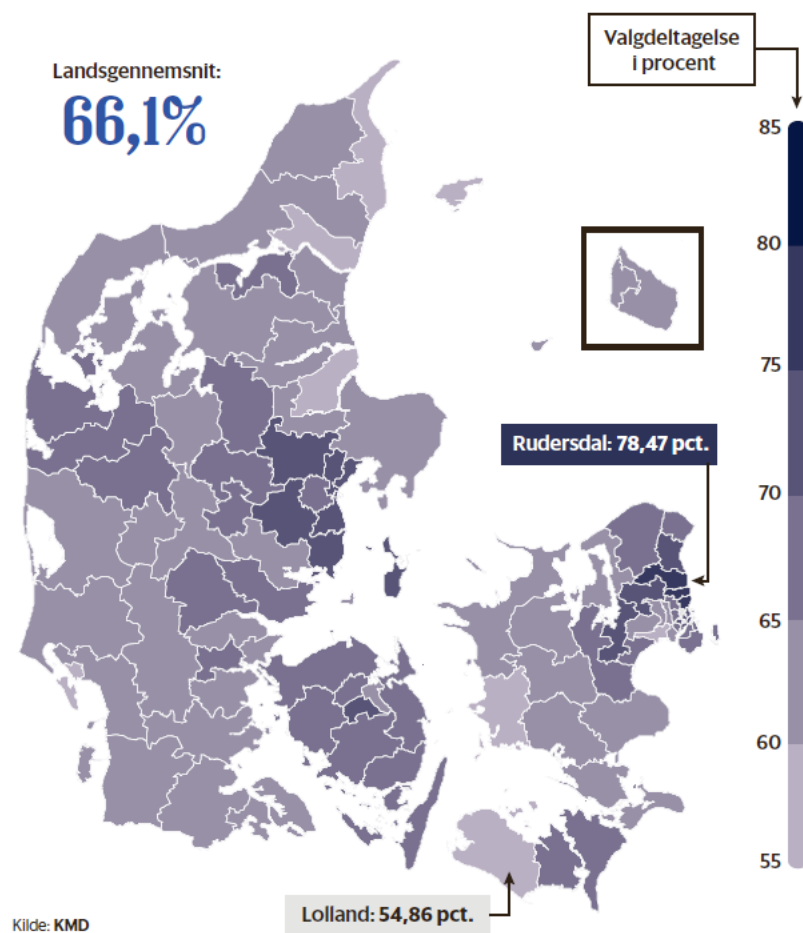
Ikke desto mindre lå Rudersdal-kredsen også til EP-valget helt i toppen af listen.

(...)

Så mange stemte til folketingsvalget i din kreds

Så mange stemte til europa-parlamentsvalget i din kreds

Bilag 4: Henrik Hoffmann-Hansen: Det blev troløshedens valg - igen, Kristeligt Dagblad d. 12. juni 2019

Næsten halvdelen af vælgerne skiftede parti ved folketingsvalget, ligesom de gjorde i 2015. Vælgerne orienterer sig i stigende grad efter sager og mindre efter partier, lyder det fra samfundsforsker.

Folketingsvalget blev ikke det jordskredsvalg med mange nye partier i Folketinget, som meningsmålingerne havde antydnet. Men på et punkt kom det alligevel til at ligne det skelsættende valg i 1973. Dengang skiftede 45 procent af vælgerne til et andet parti end det, de havde stemt på ved det foregående valg.

De foreløbige målinger af vælgernes vandringer viser, at næsten lige så mange vælgere har skiftet parti ved dette valg. I øvrigt ligesom de gjorde ved valget i 2015.

" For fire år siden skiftede 42,7 procent parti, og det ser ud til, at vi når op på samme niveau eller måske endda endnu højere denne gang," siger valgforsker, professor Kasper Møller Hansen fra Institut for Statskundskab ved Københavns Universitet.

Hans analyse bygger på de målinger, der er foretaget af vælgervandringerne indtil nu, dels af Epinion for DR, dels af Kantar Gallup og Norstat for Altinget.

Senere vil han selv foretage mere grundige studier af tallene, og som led i danske forskeres store fortløbende valgundersøgelse, der går tilbage til 1971-valget, vil der blive foretaget nye omfattende interviews med vælgere.

Der er flere forklaringer på de store vælgervandring denne gang. Der har blandt andet været tre helt nye partier - Nye Borgerlige, Stram Kurs og partiet Klaus Riskær Pedersen.

Dernæst er der partier, som har oplevet meget store tilbagegang - først og fremmest Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet.

Endelig har mange vælgere været i tvivl og har først besluttet sig meget sent, måske først inde i stemmeboksen.

Den tydeligste tendens er, at mange af Dansk Folkepartis vælgere fra 2015 denne gang har stemt på Socialdemokratiet, Venstre og Nye Borgerlige.

" Helt konkret har Socialdemokratiet jo flyttet sig på værdiområdet. Dansk Folkeparti har selv inviteret Socialdemokratiet indenfor, og nogle af de vælgere, der stemte på Dansk Folkeparti i 2015, har nu stemt på Socialdemokratiet, fordi de har haft indtryk af, at de to partier står for det samme i værdipolitikken," siger Kasper Møller Hansen.

Selvom der i valgkampen blev talt rigtig meget om velfærd, pasningsgaranti i daginstitutioner, ældrepleje og pensionsforhold for nedslidte, er det ikke de fordelingspolitiske temaer som økonomi eller velfærd, der primært har fået vælgerne til at gå nye veje. Det er igen værdipolitikken.

I den skuffe ligger ud over for eksempel udlændingepolitik og retspolitik også klima. En måling fra Voxmeter viste undervejs, at hele 60 procent af vælgerne betragtede klima som det væsentligste politiske emne.

Imidlertid er det også et forholdsvis abstrakt emne, og abstrakte emner er sværere at flytte vælgere på.

Et af valgets mere overraskende resultater var, at det lykkedes Venstre at få en pæn fremgang i forhold til 2015-valget. Venstres egen fortælling er, at det lykkedes at række ind over midten efter de vælgere, der ellers ville have stemt på Socialdemokratiet.

Ifølge partisekretær Claus Richter var det en bevidst strategi. Blandt andet derfor lagde man allerede på valgkampens andendag ud med målet om, at der frem mod 2025 skulle bruges 69 milliarder kroner mere

end i dag på velfærd. Det skulle samtidig stoppe Socialdemokratiet fra at føre kampagne på, at valget skulle været et spørgsmål om velfærd eller skattelettelser.

Kasper Møller Hansen mener dog ikke, at tallene viser, at det lykkedes Venstre at vinde nye vælgere fra Socialdemokratiet.

Venstre har hentet sin fremgang hos Dansk Folkeparti og Liberal Alliance.

" Men man kan sige, at Venstre fik sat prop i forhold til Socialdemokratiet. Tidligere på året var der en nettovandring fra Venstre til Socialdemokratiet, og den bevægelse fik man stoppet. Men man tog ikke ligefrem stemmer fra Socialdemokratiet," vurderer Kasper Møller Hansen.

Claus Richter fortæller, at Venstre har fået foretaget sin egen måling af vælgervandringerne, og den viser en anden historie.

" Vores stikprøver er mere præcise end de exit-polls (valgstedsmålinger, red.), som de hidtidige analyser af vælgervandringerne bygger på," siger han.

" Vi kunne se, at Venstre fik en fremgang ved valget, og vores måling lå langt tættere på det endelige resultat end de andre, nemlig kun 0,8 procent fra de 23 procent, vi fik.

Vi hentede som det eneste borgerlige parti stemmer over midten, særlig fra Socialdemokratiet.

Den foreløbige opgørelse viser, at vi fik 3,5 procent fra Socialdemokratiet, og at vi ikke tabte noget til dem," siger Claus Richter.

Han opdeler vælgerne i tre grupper, nemlig dem, der altid stemmer på det samme, dem der skifter inden for blokkene og endelig dem, der overvejer at skifte parti, også mellem blokkene. Venstres egne undersøgelser tyder på, at den sidste type af vælgere ikke har været ekstraordinært optaget af klima, men at det især har været økonomi og udlændingepolitik, der har kunnet flytte deres kryds.

Men hvad er årsagen til, at vælgerne i den grad har skiftet parti? " Grundlæggende handler det om, at vi ikke længere opfatter os selv som tilhørende et bestemt parti. Principielt holder vi os overvejende stadig til den røde eller den blå blok, men en sætning som ' jeg er socialdemokrat' abonnerer færre og færre på," siger samfundsforsker ved Aalborg Universitet Johannes Andersen.

" Undersøgelser viser, at de sager, der prioriteres højest, også afspejler sig i vores valg af partier. Sager betyder mere end partier, og når nye sager kommer på dagsordenen, så skifter vi parti efter det." Johannes Andersen peger desuden på, at omkring halvdelen af vælgerne slet ikke interesserer sig for politik.

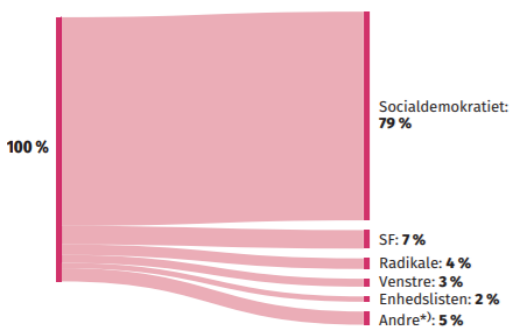
Det gjorde de heller ikke i " gamle dage", men dengang vidste de alligevel, om de var socialdemokrater eller venstrefolk.

Det gør de ikke i dag.

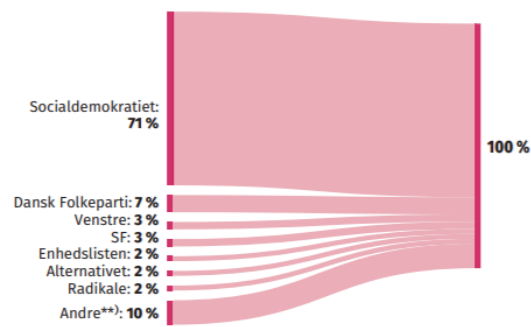
hoffmann@k.dk

Vælgervandringer fra 2015 til 2019

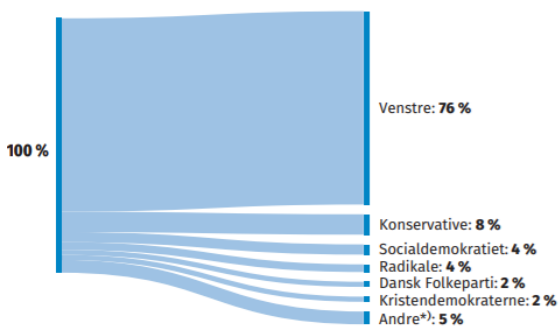
FRA SOCIALDEMOKRATIET TIL ...

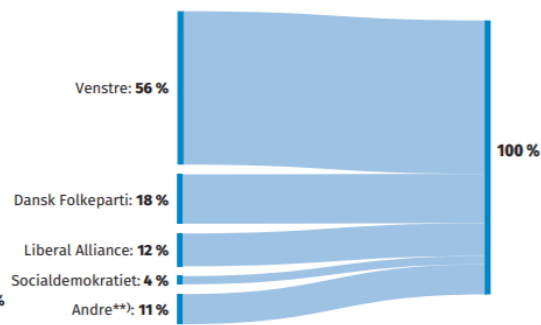
TIL SOCIALDEMOKRATIET FRA ...

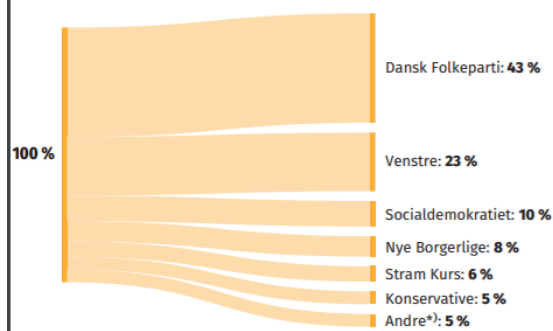
FRA VENSTRE TIL ...

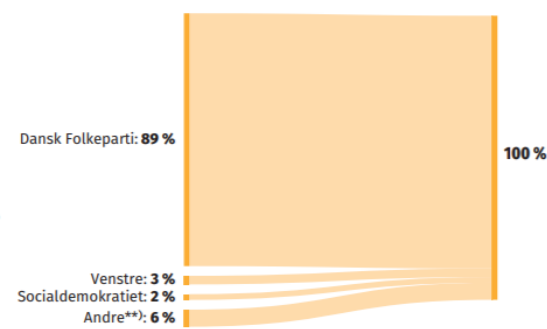
TIL VENSTRE FRA ...

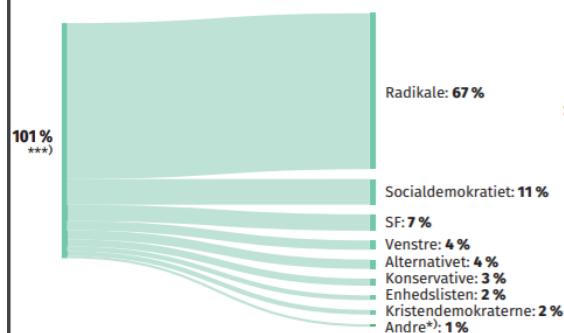
FRA DANSK FOLKEPARTI TIL ...

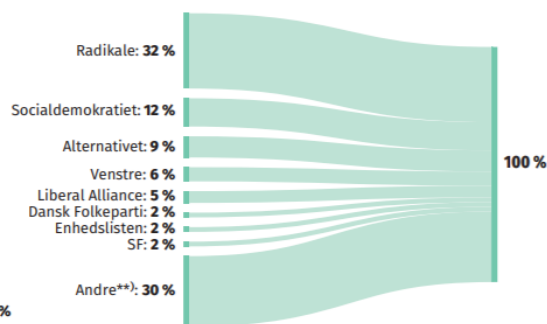
TIL DANSK FOLKEPARTI FRA ...

FRA DE RADIKALE TIL ...

TIL DE RADIKALE FRA ...

*) Betegnelsen *Andre* dækker partier, der har modtaget højst 1 procent vælgere fra det pågældende parti.

**): Betegnelsen *Andre* dækker partier, der har afgivet højst 1 procent vælgere til det pågældende parti, samt førstegangsvælgere og tidligere sofavælgere.

***): På grund af afrundinger bliver summen af tallene 101 procent.

Kilde: Epinion for DR

GRAFIK: OLE MUNK